

протојереј др Димитрије М. Калезић

ПРОФЕСОР ДР РАДМИЛО ВУЧИЋ (30. I 1898 - 3. XI 1993.)

Крајем 1993. године преминуо је, или - како су наши стари говорили - промијенио свијетом, у поодмаклим годинама свога старосног узраста које подсећају на старозавјетне патријархе др Радмило Вучић, професор Богословскога факултета у пензији.

То је разлог и повод да му поклонимо дужну пажњу и дамо слику његове личности - разумије се, колико будемо кадри. Најлакши приступ једној личности и богатству њенога испољавања јесу биографски подаци - не толико ради њих самих колико ради увјерења да је ријеч о одређеном човјеку; а онда дође слика његова рада да се види колико се општељудских вриједности испољило у томе и томе човјеку: у овоме одређеном случају у проф. Вучићу.



Лук земаљскога живота Радмила Вучића хвата, с малим заокружењем, читаво једно столеће: од заласка XIX до заранак XX вијека.

Рођен је у Јагодини, а води, по дједу, поријекло из старога класичног Врања - Врања из пустрога турског времена које тако носталгично и пластично слика на страницама своје прозе пјесник Врања, Бора Станковић. Отац му је био трговац и звао се Тома, а мајка Косара и била је домаћица. Они су били патријархални људи, а то значи: радни, имовни, штедни; уљудни, породични, побожни. Патријархална уздржљивост и владање собом су биле њихове трајне карактеристичне особине. Његов стриц је имао у Јагодини прије Другога свјетског рата биоскоп у коме су приказивани такви филмови који су често, готово редовно, јагодински директори школа одобравали ученицима да их могу гледати - значи, у овој породици се и кроз ону ондашњу новину држало патријархалне озбиљности.

У завичајној Јагодини је мали Радмило пошао у основну школу, послије ње у гимназију коју, послије шестога разреда прекида - разумије се, не својом вољом: окупационе власти га интернирају и депортују далеко од Јагодине - чак у Ашах у Горњој Аустрији, гдје, у логору са ратним заробљеницима и каснијим интернирцима, проводи двије године (1916-1918), дочекавши крај рата више налик на костур него на момка од 20 година. У овоме периоду свога живота који је био монолитан и без икаквих акција, Професор би чешће говорио као о периоду удубљивања у загонетку, проблем и тајну човјека; као и времену размишљања и силажења дубоко у себе, водећи типично унутрашње разговоре са самим собом, попут Августинових Soliloqui-a. Био је у прилици да баш тада, када је младић најрадозналији, отвара бројне „прозоре” свога посматрања и перспективе свога размишљања, па да са тих ралација постави себи питања о смислу - или бесмислу - акција, о основима живота, о моралним темељима, о изворима мисли и сл. У та дубока питања био је непосредно загледан нешто старији типични мудрац и геније Жерман фон Кајзерлинг, којег је млади интернирац Вучић имао прилику да види, и не знајући тада ко је то; али то није сметало да схвати и накнадно још дубље појми дубину његова умнога погледа који се, једноставно, не задржава на површини феномена.

По доласку из интернације наставља школовање у главном граду нове државе, Краљевине Срба, Хрвата, Словенаца - Београду, гдје матурира 1919. у Другој београдској гимназији - да би, одмах иза тога, већ у септембру 1919. постао студент философије чувенога Карлова универзитета у Прагу на коме тада студира приличан број наших младих људи. На философији није било у Прагу у то вријеме великога имена у науци, па послије једне године прослушане ту, прелази у Лајпциг гдје слуша предавања философа неовиталисте (који је некад био биолог) Ханса Дриша, а следећу (1921/22) школску годину, већ ожењен са колегицом са студија Маријом Бенига, прелази у Хамбург, гдје заједно слушају предавања великога психолога тога времена Вилема Штерна; ова ће предавања посебно заокупљати Госпођу Марију која се по доласку у отаџбину убрзо докторирала у Загребу код Алберта Базале. Послије трогодишњег студијског стажа на страни, философ Вучић се вратио у земљу, наставио студије у Београду гдје је 1924. дипломирао код Бранислава Петронијевића и Николе Поповића. Дакле, имао је за учитеље велике европске философе свога времена.

Цио свој радни вијек професор Вучић проводи у настави: прво срењошколској па универзитетској; био је суплент гимназије у Јагодини (1924-1926), па Београдској женској учитељској школи (1926-1928). Наредне (1929) је положио професорски испит и добио постављење у Реалној гимназији у Јагодини (1929-1931), гдје предаје паралелно и у Учитељској школи Педагогику и Методику наставе. Од 1931-1938. године поново је у Београдској женској учитељској школи, а од 1938-1941, такође у Београду - али у Мушкој учитељској школи. У периоду од 1931-1932. ради као психолог у Психотехничкоме заводу Београдске општине, који је - на вишеструку штету - тада укинута ради штедње. У предвечерју Другога свјетског рата, 1940/41. године, професор Вучић хонорарно предаје психологију на Академији ликовних умјетности и психологију животиња на Ветеринарском факултету, основаном мало прије тога времена (1938). Докторирао је у Београду 1939. године са радом на тему Образовање воље. Те године је одликован и Орденом Светога Саве IV степена.

По завршетку рата настаје друга клима у култури, што је посебно наглашено у философији. Не налазећи себе и своје концепције у овоме, новом склопу прилика професор Вучић предаје енглески језик у београдским гимназијама: од 1945. у Трећој мушкој, а од 1950. у Четвртој мјешовитој. Због тога што није угушио своја вјерска осјећања као и због тога, практично, што није довољно пред својим ученицима - он је отпуштен из наставе, јер је палио свијеће и крстио се у Немањиној Студеници у присуству ученика матураната који су били на екскурзији; он је ово чинио сам од себе, из интимних разлога и увјерења, без укривања и без провокативног демонстрирања.

Пошто је те године Православни богословски факултет „ликвидиран као државна установа”, и преузела га Црква на пуну бригу и издржавање, а катедра педагогике и методике религијске наставе на њему била упражњена, професор Вучић ће ускоро, конкурсом, доћи на ово слободно радно мјесто и на њему остати активно до 1965, а даље хонорарно до 1975, док не испуни свој дуг према Факултету: извео је два доктора наука, своја два могућа будућа наследника (Жарка Гавриловића, 1974. и потписаног, 1975), па да се Факултет слободно определији за једнога од њих двојице, а не да бира само једнога понуђеног.

Завршио је своје земноје житије (земаљско живљење) на мјесец и по дана прије празничнога спомена (или успомене) Светога Николе, свога молитвенога посредника и покровитеља свога дома - у нади да ће и у свијету есхатолошке будућности за који је себе васпитао и васпитавао бројне своје ученике и слушаоце, славити његов спомен из непосредније близине.

Прилично богата и не много разноврсна листа његових радова, која слиједи, упућује на закључак да је проф. Вучић био у приличној мјери човјек од једнога комада и да се држао једнога пута, односно правца у својим размишљањима: све што је написао иде, шире узето, у педагогику; ово значи да је био педагог од интимне вокације. Његове студије чисте или теоријске философије, које је завршио, биле су добра подлога за његово систематско бављење примјењеном философијом - педагогом, која ће да се испољи као његово стално одређење из најдубље интимае. Не без разлога курс његове педагогике представља више философију васпитања него само васпитање у непосредноме, и код нас употребљаваном значењу ријечи: таква је концепција иманентна у уџбеницима и у свима студијама које су изашле испод његова пера, чак и онима које насловом као да мало даље стоје од педагогике као одређеног подручја истраживања и праксе; оне, у ствари, стоје дубље од њег и богате њене темеље. Уз ово иде и још нешто: ти радови, својим идејама, сежу некуд навише, према оностраници која није празна пустош; човјек се васпитава сад и овдје за сигурно и непролазно сјутра - у томе је хришћанска бит васпитања коју подвлачи велики православни педагог В.В. Зјењковски, а која је, ево, ненаглашено присутна и у радовима проф. Вучића.

Психологија, посебно психологија дјецe, и историја, посебно историја културе са ослоном на традицију, код њега су само функционално присутне и он их обрађује као дубоку подлогу за педагошки извор и надахнуће. Зато он њима проширује своје педагошке хоризонте и богати педагошку садржину коју он као богати улог уграђује у нешто шире и објективно - практично, у радовима те врсте он педагогику студира и даје јој одговарајући контекст, тако да она код њега није искључиво свијет дјецe, и ништа више, него је то сарадња дјецe и родитеља који се, тако, и даље васпитавају занепролазне вриједности. Тај

смисао имају и три огромна тома његових превода који је, вјероватно, управо због тога изабрао да преводи: један је из психологије (Штернов) и преводи га заједно са својом супругом, и два из философије (Радакришнан, с којим је у вријеме превођења био у кореспонденцији); за овај превод се определили из разлога што је Индија била ризница мудрости, духовности, културе... А омањи, али веома тешки превод младога Петронијевића је урадио из поштовања према своме великом професору, а поводом стогодишњице његова рођења.

Његов педагошки концепт, развијен у систем, има четири основна елемента, то су: истина, доброта, љепота и светост. Они представљају нуклеус науке, морала, естетике и религије; примјећују се још у првима његовим радовима, а јасно се препознају у Педагогици, почев од њенога првог издања. Пуније резултате ово ће дати у његовој докторској дисертацији, али зрели плодови ће да се испоље у његовим двијема психологијама - културе и религије - које ће представљати велике синтезе његова полувјековног рада; ова два рада он објављује као већ пензионисани професор који још хонорарно предаје. Те двије књиге чине једну цјелину, али - ипак подијељену: она прва обрађује градиво из иманенције, и има тај угао гледања и полазиште размишљања, али тежи некуд навише за идејом истинитога, моралнога и естетског - док ова друга представља њену допуну и завршетак, идејмо и садржајно гледано, из трансценденције: зато је у њој основни мотив свето, светост - квалитет који није поријеклом из иманенције, него долази од надузрочнога Бога као дар човјеку који чини човјеково натприродно „плус“ и квалификује његово људско достојанство. Квалитет светости се манифестује у природноме свијету и представља идеал и тежњу свих природних облика религије који само слуте, или можда психички везују човјека са Богом, а у религији натприроднога Божјег откровења, гдје је једини посредник између човјека и Бога Богочовјек Исус Христос - религија, односно религијска веза, представља реалност. Ту је светост ново својство које од Бога, који је суштински свет, прелази на свијет и на човјека у њему, који се освећује, не гасећи и не потирући своја природна својства и постојање - него, напротив, дајући му перпективу узрастања и преображаја према бесконачној вјечности.

Она прва, почетна схватања која полазе из дубокога залага у природи и сежу према онтолошкоме утемељењу, више је него вјероватно да су подстакнута слушањем предавања неовиталисте Ханса Дриша у години својих лајпцишких студија; ова, пак, друга, типично хришћанска поимања, која као да израстају из непосреднога искуства, коријене се у хришћанскоме нетприродном откровењу; из његових токова - Светога предања, и његова рукавца Светога писма - напајао се професор Вучић, особито из предања које се пројектовало у искуству хришћанских православних мистика, односно испосника: о многима је слушао, о многима читао - али је извјесно, нарочито студеничке и свгетогорске, лично познавао: походио их, с њима разговарао, о њима писао... Нешто од тих непосредних проучавања и резултата, добијених искуственим методом, он је, кроз своје преводе, понудио пажњи и радозналости иностраних и инославних читалаца.

Непознат је мотив превођења његова једног текста на албански језик. Косовски Шиптари су, то је вјероватно до чињеничности, будући заинтересовани за консолидацију и стабилизацију породице - видјели да тај текст одговара ономе што њима треба, узели га и превели, разумије се, и не

питајући аутора. Он то, без даљњег, није сазнао за свога дугог живота. А ради се о тексту коме су примарни предмет обраде вјерско васпитање и породица, у којој треба да се оно оствари. Преводиочева мотивација и сам чин превођења и публикувања тога превода представљају велико признање аутору - и за саму тему, и за начин и облик њене обраде.

Тих и миран, уздржљив и самодисциплинован, сталожен и прибран, доста практичан и веома медитативан - професор Вучић је био такав из најдубљих својих основа; такав је био у своме искону а такав је био у оспољашњењима, испољавајући се у односима према саговорнику, сараднику, слушаоцу, средини... Он је, управо такав, имао у себи негдје дубоко, и собом носио неутуђиво, моралну подлогу, психичку потку и естетску основу, са нечим стабилним и одмјереним, што није прелазило ни у инат ни у агресију. Ненаметљиво и без кампање ткао се његов ћилим живота, односно живљења - слагала се његова биографија; у њено ткиво су уткивани бројни афинитети с којима се он интимно саглашавао. Зато он одиста зрачи, у првом реду, педагошким ставом и увјерењем, и службено и приватно: у ријечи усменој и у ријечи записаној - ово знају, и потврђују, његови неизбројни ученици и студенти с којима је саобраћао у настави и у животу за педесетак година рада. Он је такав био - у то нема сумње - и у породици: он и супруга, некада колеге са студија а послје животни сапутници, доктори наука и професори - дакле, учитељи високога реда - родили су и васпитали двоје дјеце која су постала такође доктори наука и професори Универзитета: кћерку Лидију и сина Вукана; уз то, Вукан је 1994. изабран за иностраног члана Српске академије наука и умјетности, јер је као научник прославио име своје нације у Сједињеним Америчким Државама.

Дуга путања живота, лепезасто интересовање за вриједности које човјек носи у себи, препреке и успони који су се налазили на животној стази, и многе друге околности - то је оквир у који смјештамо портрет професора др Радмила Вучића. Његова личност је ту ситуирана, па његов лик, лик човјека васпитаног и васпитача који васпитава другог, зрачи кроз ту мрежу и у томе повеликом оквиру - тихо, ненаметљиво, истрано... онако какав је он стварно био у животу. Неизбрисиви трагови са његове животне стазе остају да се знају, и плодови тих подвига, сами радови, да се проучавају и примјеном провјеравају, јер ништа од тога неће пропасти, - може само да се помијера у дубљу прошлост, али не без трага; али остаје то ткање да трајно зрачи лик који свједочи непролазну личност која је извор и гарант тих прегнућа и њихових резултата.

Овај пригодни текст представља један накнадни ехо, ухваћен у ријеч и фиксиран писмено. Као аутор текста знам да је ово само скица Професоровога унутрашњег лика, веома рељефнога и садржајног, али дата у крупнима и масним потезима, без довољних нијанси и ситница које би га довеле до перфекције која би на најадекватнији начин одсликавала, попут огледала, лик који је преда мном стајао три и по деценије. Значи, овакав какав је, овај оглед је само оквир и основне линије за једну слику коју остављам отвореном и незавршеном у жељи да је дорађују остали његови ученици.

Покојни професор др Радмил Вучић биће упамћен на двама плановима: на плану вјечности - двојако: непосредно, код Бога, и посредно преко Светога Николе, и на плану времена - опет двојако: лично, у успоменама оних који су га лично познавали и изближе знали, и по радовима који заслужују пажњу, а

чија листа, коју прилажем, није потпуна - зато, молим да и ову страну његова житија, макар малим податком, употпуни још неко. Употпуниће то, сигурно је, ученик и поштовалац Покојников, преосвећени епископ бачки др Иринеј Буловић код кога је остао неиздат цјеловит рукопис Узгредице - тога познојесењег рада Покојникова; у својој деликатној и тананој ријечи - типично духовничкој - над одром Покојниковим ученик Епископ је изразио своју обавезу издавања овога рада.

За све оно што је учинио и оставио као видљив траг за собом молитвено желимо да професор др Радмило Вучић буде у вјечној пажњи милостивога и праведног Бога. Нека му је **БЖЧНА ПАМАТЬ!**

Библиографија

1929.

1. Живот и култура, Гласник Југословенског професорског друштва, 1929, 3-7.

1933.

2. Позив као социјални и научни проблем, Гласник Југословенског професорског друштва, 1933, 289-305.

1934.

3. Дамян Димовъ, Новитъ обазователни реформи, Думница, 1933, (приказ), Гласник Професорског друштва, 1934, 644-647.

4. Основи педагогике, Београд, Глобус, 1934, 219+4.

5. Слободан Поповић: О сузбијању лажи код омладине у доба сазревања, (приказ), Гласник Професорског друштва, 1934, 287-288.

1937.

6. Поводом нове књиге Цона Дјуна код нас, (приказ) Гласник Југословенског професорског друштва, 1936/1937, 673-676.

1939.

7. Е. Шпрангер: Психологија младалачког доба, (приказ), Гласник Југословенског професорског друштва, 1939/1940, 146-152.

8. Јунгови психолошки типови, Учитељ, 1939/1940, 1-9.

9. Народна песма и савремени друштвени живот, Браство, 1939, 82-90 (прештампано, стр. 1-9).

10. Образовање воље, Београд, књижара Рајковић, 1939, 121+4.

11. Образовање воље, Београд, Савремена педагошка библиотека, књ. 15, 1939, 124.

12. Размишљања на дан Светог Саве, Гласник Југословенског професорског друштва, 1939.

13. Срби у Југославији, Српски глас, 14. XII 1939, 5.

1940.

14. Грешке у народном просвећивању, Народно просвећивање, II, 1940, 18-20.

15. Грешка у народном просвећивању, „народна одбрана”, 1940, 140.

16. Доситејев национализам, Српски глас, 1940, 5.

17. Душевни лик Доситејев, Летопис Матице Српске, 114/1940, CCCLIV, 102, 22-36.

18. Једна опасност, „Српски глас”, 21. III. 1940, 5.

1941.

19. О народном просвећивању, Библиотека Коларчевог народног универзитета, Београд, 1941, књ. 48,22. (предавање одржано на Коларчевом народном универзитету у Београду, Тузли и Брчком).

1946.

20. Поводом шесте стогодишњице Српске патријаршије, Гласник Српске православне цркве, 1946, 9. 146-149 (Потписано: Вук).

1947.

21. Свети Сава, Гласник Српске православне цркве, 1947, и, 31-34, (под псевдонимом: Предраг Вуковић).

1952.

22. Његошево схватање величине народа, Гласник Српске православне цркве, 1952, 67-74.

1953.

23. Један добар рад о религиозности школске омладине у САД, Гласник Српске православне цркве, 1953, 129-130.

24. О верском васпитању у породици, Гласник Српске православне цркве, 1953, 82-85.

1954.

25. Духовни лик Светога Саве, Гласник Српске православне Цркве, 1954, 15-19.

26. О позиву наставника, Зборник Православног богословског факултета Ш, Београд, 1954, 217-229, у сепарат.

27. Основи педагогике, Београд, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1954, 200.

28. Педагогика за ученике богословије, Београд, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1954, 99.

1955.

29. Писмо (др Душану Глумцу), Весник - орган Свештеничког удружења, 1955, бр. 162, 2.

30. Studenitsa, *Sabornost* (The Journal of the Fellowship of S. Alban and S. Sergius), 1955, series 3, 17, 257-260.

1956.

31. Васпитање за истину, Гласник Српске православне цркве, 1956, 52-54.

32. Молитва Господња, Гласник Српске православне цркве, (Методска јединица), 1956, 209-211.

33. О богу творцу, Гласник Српске православне цркве, (Методска јединица), 1956, 59-60.

34. О верској настави, Гласник Српске православне цркве, 1956, 158-159.

1957.

35. Годишњи одмор као психички доживљај, Политика, 20.7.1957.

36. О извору педагошког сазнања, Богословље, 1957, I (XVI), 1, 51-60.

37. Richard Kroner, *Culture and Faith*, (приказ), Богословље, 1957, I (XVI), 2, 108-110.

38. Хедонизам и уметничко васпитање, Богословље, 1957, I (XVI), 2, 93-102.

1958.

39. W. H. Kilpatrick, *Philosophy of Education*, (приказ), Богословље, 1958, II (XVII), 2, 93-94.

40. J.R. Weinberg, *Die Dynamik des Schöpferischen Akts*, (приказ), Богословље, 1958, II, (XVII), 2, 94-95.

41. Каин и Авељ, Гласник Српске православне цркве, (методске јединице; потписано: М.), 1958, 20-21.
42. Ndikimi educativ i fëmijve në prindë, *Përparimi*, 1958, IV, 211-224.
43. О појму целине, Богословље, 1958, II (XVII), 1, 61-68.
44. Потоп и Ноје, Гласник Српске православне цркве, (Методска јединица; потписано: В.Б.), 1958, 60-61.
45. О појму целине, Богословље, 1958, II (XVII), 1, 61-68.
- 1959.**
46. Васпитање за објективност, Богословље, 1959, III (XVIII), 1-2, 128-139.
47. О интуицији, Богословље, 1959, III (XVIII), 1-2, 109-127.
48. Herbert Read, Icon and Idea - the Function of Art in the Development of Human Consciousness, (приказ), Богословље, 1959, III (XVIII), 1-2, 143-145.
- 1960.**
49. Васпитни утицај деце на родитеље, Богословље, 1960, IV (XIX), 1-2, 46-57.
50. Верско васпитање у Енглеској, Британски радио - Лондон (без даљих података)
51. Методика религијске наставе, Београд, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1961, 124.
52. Смрт великосхимника оца Теоктиста, Православни мисионар, 1960, III, 3, 101-103.
- 1961.**
53. О преобраћању, Гласник Српске православне цркве, 1961, 194-200.
- 1963.**
54. Хришћанство и васпитање, Богословље, 1963, VII (XXII), 1-2, 27-51.
- 1964.**
55. Wahrheit und Wahrhaftigkeit in der religiösen Erziehung, *Orthodoxe Stimmen*, 1964, 11 Jahrgg, Nr. 45 Beilage, 12.
56. Marvin J. Taylor (Ed.), Religious Education, (приказ), Богословље, 1964, VIII (XXIII), 142.
57. О верском васпитању, Гласник Српске православне цркве, 1964, 45-52.
58. О нашој духовној оријентацији, Гласник Српске православне цркве, 1964, 6-12.
59. Theodorich Kompmann, Erziehung und Glaube, (приказ), Богословље, 1964, VIII (XXIII), 140.
60. Предоживљај стварности, Богословље, 1964, VIII (XXIII), 1-2, 21-31.
61. Утисци о хиландарским монасима, Православни мисионар, 1964, 34-39.
- 1965.**
62. Die Anachoreten der Orthodoxen Kirche Serbiens und ihre Botschaft an uns, *Kyrios*, 1965, V, 1, 13-23.
63. Испосништво и испосници у Српској православној цркви, Богословље, IX (XXIV), 1-2, 17046 (сепарат штампан 1968).
- 1967.**
64. John A. T. Robinson: Gott ist Anders, (приказ), Богословље, 1967, XI (XXVI), 1-2, 91-92.
65. C.G. Jung: Erinnerungen, Träume, Gedanken, (приказ), Богословље, 1967, XI (XXVI), 1-2, 87-90.
66. Orthodoxie und Erziehung, *Orthodoxe Stimmen*, 1967, 14. Jahrgan. Nr. 53, 22-24.
67. Проблем генија, Богословље, 1967, XI (XXVI), 1-2, 35-58.
68. Психологија културе, Београд, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1967, 307 с.
69. Сећање на др Драгослава Страњаковића - поводом годишњице смрти, Православље, 21.12.1967, 1.
70. Филм „Скупљачи перја”, (прика), Православни мисионар, 1967, 215-219.

1968.

71. Asceticism and Ascetics in the Serbian Orthodox Church, 1968, 26-33.

72. О поздраву. „Христос се роди”, Гласник Српске православне цркве, 1968, 220-223.

1968.

73. Велики праг - школским друговим (песма), Православни мисионар, 1969, 44.

74. Karl Jaspers (1883-1969), Богословље, 1969, XIII (XXVIII), 1-2, 195-203.

75. Неисцрпни Његош, Православље, 5.6.1969, 6-7.

1970.

76. Из Првог светског рата, Православље, 1.1.1970, 12-13.

1971.

77. Психологија религије, Београд, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1971, 203.

78. Узгреднице, Теолошки погледи, 1971, 3, 203-215.

79. Узгреднице, Теолошки погледи, 1971, 4, 302-306.

1972.

80. Значај и потреба верског васпитања, Православље, 81.3.1972, 7 и 11.

82. Јуродиви, Богословље, 1972, XVI (XXXI), 1-2, 56-68.

83. Сећање на сусрет са Перл Бак, Православље, 15.11.1972, 14.

84. Узгреднице, Теолошки погледи, 1972, 2, 135-141.

85. Узгреднице, Теолошки погледи, 1972, 3, 198-221.

1973.

86. Оглед српске музичке библиографије до 1914. године од Владана Ђорђевића, (приказ), Теолошки погледи, 1973, 2, 158-159.

1974.

87. Васпитне снаге православља, Богословље, 1974, XVIII (XXXIII), 1-2, 49-66.

88. Узгреднице, Теолошки погледи, 1974, 1-2, 112-125.

89. Ulrich Mann: Einführung in die Religionspsychologie, (приказ), Богословље, 1974, 1-2, 201.

1975.

90. Бранислав Петронијевић: Онтолошки доказ за постојање апсолута, (превео и поговор: „О овом делу и проблему” написао Радмило Вучић), Богословље, 1975, XIX (XXXIV), 1-2, превод: 29-45, поговор: 45-52.

1978.

91. Узгреднице, Теолошки погледи, 4, 238-243.

1979.

92. Шта је филозофија?, Богословље, 1979, XXIII (XXXVIII), 1-2, 23-70.

1980.

93. Мисли, Православље; 1.4.1980, 12; 15.4.1980, 7; 1.9.1980, 11.

1981.

94. Мисли, Православље, 1.6.1981, 11; 1-15.8.1981, 10; 1.9.1981.

1982.

95. Велики сусрет, Београд, Православље, 1982, 145.

96. Мисли, Православље, 1.2.1982, 4; 1.3.1982, 7; 1.5.1982, 10; 1.6.1982, 5; 15.6.1982, 11; 1.7.1982, 12; 1.10.1982, 10; 1.12.1982, 8; 15.12.1982, 13.

97. Психотехнички завод општине града Београда, Психолошке новине, 1982, 52,7.

1983.

98. Мисли, Православље, 1.2.1983, 10.

1984.

99. Афоризми, Гласник Српске православне цркве, 1984, 165-167.

1986.

100. Христос се роди..., Православни мисионар, 1986, 243-249.

ПРЕВОДИ

101. Вилијам Штерн: Психологија раног детињства, (William Stern: *Psychologie der frühen Kindheit*), (заједно са др Маријом Вучић), Београд, Геца Кон, 1938, 629 с.

102. Сарвепали Радакришнан: Индијска филозофија, (I књига) (*Sarvepali Radhakrishnan: Indian Philosophy*), (уводна студија Чедомила Вељачића) библиотека савремене филозофије Symposium, Београд, Нолит, 1964, XIII-LI, 3-527.

103. Сарвепали Радакришнан: Индијска филозофија, (II књига), (*Sarvepali Radhakrishnan: Indian Philosophy*), библиотека савремене филозофије Симпозион, Београд, Нолит, 1965, 5-605.

Рукопис

104. Узгредице (Цео рукопис).